

Päiväys/ 4.7.2023
Datum

Dnro/Dnr TRAFICOM/359988/03.06.03/2023

JAKELUSSA MAINITUT

RAUTATEIDEN HENKILÖLIIKENNEPALVELUN
KÄYTTÄJIEN EDUSTAJIEN KUULEMINEN 2023

Euroopan Unioni (EU) on erilaisin sääntelymuutoksin pyrkinyt edistämään rautatiekilpailua jo 1990-luvulta lähtien. Tavaraliikenne vapautettiin kilpailulle vuonna 2007. Kansainvälisiä henkilöliikennepalveluja koskevat Euroopan unionin markkinat ovat olleet avoinna kilpailulle vuodesta 2010 ja kansallinen henkilöliikenne vuodesta 2021, lukuun ottamatta julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia. Ne tulee kilpailuttaa alalla pääsääntöisesti 25.12.2023 jälkeen. Suomen rautatieliikenteen markkinat on avattu sekä tavara- että henkilöliikenteessä ns. vapaan markkinoille tulon mallilla ("open access").

Rautatiealan sääntelyelin seuraa, valvoo ja edistää rautatiemarkkinoiden toimivuutta, tasapuolisuutta ja syrjimättömyyttä. Raideliikennelain 149 §:n 4 momentin mukaan sääntelyelimen on kuultava vähintään kahden vuoden välein rautateiden tavara- ja henkilöliikennepalvelujen käyttäjien edustajia ottaakseen huomioon näiden näkemykset rautatieliikenteen markkinoista.

Tällä lausuntopyynnöllä teille varataan mahdollisuus lausua käsityksenne rautatiemarkkinoiden nykytilasta ja kehittämisestä henkilöliikennepalvelujen osalta. Tällä hetkellä valtion rataverkolla henkilöliikennettä harjoittaa yksi rautatieyhtiö VR-Yhtymä Oyj. Palvelusopimusasetuksen mukaisesta tuetusta henkilöliikenteestä vastaavat toimivaltaisina viranomaisina pääkaupunkiseudun osalta HSL ja muun Suomen osalta liikenne- ja viestintäministeriö. Näidenkin sopimusten osalta rautatieoperaattorina toimii VR-Yhtymä Oyj.

Lisätietoja rautatiemarkkinoista ja markkinatilanteesta löytyy sääntelyelimen verkkosivuilta <https://www.saantelyelin.fi/fi/rautatiemarkkinat>

Lausunnossanne toivomme teidän ottavan erityisesti kantaa edustamienne tahojen näkökulmasta:

- *Palveluiden toimivuuteen ja saatavuuteen:* Miten arvioisitte rautatiemarkkinoiden toimivuutta henkilöliikennepalveluissa Suomessa yleisesti? Mikä toimii hyvin, mikä huonosti? Tuleeko uusia palveluratkaisuja riittävästi tarjolle? Miten tyytyväisiä edustamanne tahot ovat junalla liikkumiseen ja palvelujen tarjontaan asemilla? Kaipaavatko he vaihtoehtoisia palveluja/palveluntarjoajia rautateille?
- *Palveluiden hinnoitteluun:* Onko henkilöliikennepalvelun hinnoittelu mielestänne kilpailukykyistä verrattuna muihin kulkumuotoihin? Kaipaavatko edustamanne tahot vaihtoehtoja lippujen hinnoitteluun?

- *Lippujärjestelmiin:* Ovatko digitaaliset lippujärjestelmät helposti saavutettavia ja helppokäyttöisiä? Miten helppoa matkaketjun järjestäminen on?
- *Palveluiden tulevaisuuden näkymiin:* Miten edustamanne tahot toivoisivat henkilöliikenteen rautatiemarkkinoiden kehittyvän tulevaisuudessa? Minkälaisiin asioihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota?
- *Muuta:* Mitä muita näkemyksiä ja ajatuksia haluatte kertoa rautateiden henkilöliikenteen markkinoista?

Pyydämme antamaan lausunnot viimeistään 15.9.2023 osoitteessa: www.lausuntopalvelu.fi. Lausunnot ovat julkisia.

Lisätietoja asiassa antaa heinäkuussa erityisasiantuntija Mertti Anttila, puh. 029 534 6813, sähköposti: [mertti.anttila\[at\]traficom.fi](mailto:mertti.anttila@traficom.fi) ja elokuussa lakimies Marko Sillanpää, puh. 029 534 5210, sähköposti: [marko.sillanpaa\[at\]traficom.fi](mailto:marko.sillanpaa@traficom.fi).

JAKELU: AKAVA
Elinkeinoelämän keskusliitto
Invalidiliitto ry
Kuluttajaliitto
Matkailu- ja ravintolapalvelut ry
Pyöräliitto ry
SAK
Suomen Kuntaliitto
STTK
Suomen Paikallisliikenneliitto ry
Suomen Rautatiematkustajat ry